

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: March/April-2023
Education (Optional) Paper-VI

EDUO6: Education in Post-Independence India

Day and Date: Wednesday, 10/05/2023

Total Marks: 60

Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Secondary Education Commission was established on -----.
a) 23 June 1952 b) 23 July 1952 c) 23 August 1952 d) 23 September 1952
- 2 Multi-purpose schools were a recommendation of theCommission.
a) Secondary Education b) Mudaliar c) Sadler d) Kothari
- 3 The Secondary Education Commission has recommended secondary education period of -----
-.years.
a) 7 b) 5 c) 8 d) 6
- 4 The Secondary Education Commission has said that the retirement age for teachers should be up to---
years
a) 58 b) 62 c) 65 d) 60
- 5 The Secondary Education Commission has recommended secondary education for the age group of----
-----.
a) 11 to 15 b) 11 to 16 c) 11 to 17 d) 11 to 18
- 6 The Kothari Commission has adopted format
a) 8+ 2+2+3 b) 10+2+3 c) 7+3+2+3 d) 5+3+2+2+2
- 7 As per recommendation of Kothari Commission external universal examination should be conducted
after ----- years education.
a) 08 b) 10 c) 12 d) 05
- 8 According to Kothari Commission, the retirement age of a teacher should generally be ----- years.
a) 58 b) 60 c) 62 d) 65
- 9 The Kothari Commission suggested that a board should be set up through.....to reform the higher
education examination system.
a) NCERT b) SCERT c) UGC d) University
- 10 The Kothari Commission has recommended scholarships tostudents for foreign studies every year.
a) 200 b) 500 c) 800 d) 1000
- 11 The second National Education Policy of India was announced in the year----.
a) 1964 b) 1968 c) 1986 d) 2000

- 12commission recommended that the curriculum of school education should be formulated at the national level.
- a) Kothari Commission b) Mudaliar Commission c) Radhakrishnan Commission d) National Education Policy of 1986
- 13 The National Education Policy 1986 stated that there should be an investment of --- per cent in education.
- a)6 b)5 c)7 d)9
- 14 The 1986 educational policy suggests thatmedia should be used for continuing education.
- a) Radio b) Television c) Movies d) All of the above
- 15 The new name of Ministry of Human Resource Development is -----
- a)Ministry of Education b)Education Institute c)Ministry of Development d)Development Institute

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 School Management in Mudaliyar Commission
- 2 Teaching Methods in Mudaliyar Commission
- 3 Kothari Commission suggestions for school curriculum
- 4 Navodaya School

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Mudaliyar Commission for school building
- 2 Sugesstions of Kothari Commission for classrooms.
- 3 Write characteristics of National Education Policy 1986.
- 4 Write nature of National Education Policy 1986.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain objectives of secondary school education according to Mudaliyar Commission.
- 2 Explain nature and objectives of National Education Policy 1986.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 माध्यमिक शिक्षण आयोगाची स्थापना ----- रोजी करण्यात आली.
अ) 23 जून 1952 ब) 23 जुलै 1952 क) 23 ऑगस्ट 1952 ड) 23 सप्टेंबर 1952
- 2 बहुउद्देशीय शाळा हीआयोगाची शिफारस होती.
अ) माध्यमिक शिक्षण ब) मुदलियार क) सॅडलर ड) कोठारी
- 3 माध्यमिक शिक्षण आयोगाने----- वर्षांचा माध्यमिक शिक्षणाचा कालावधी सुचवला आहे.
अ) 7 ब) 5 क) 8 ड) 6
- 4 शिक्षकांसाठी सेवानिवृत्तीचे वय---- वर्षा पर्यंत असावे असे माध्यमिक शिक्षण आयोगाने सांगितले आहे.
अ) 58 ब) 62 क) 65 ड) 60

- 5 माध्यमिक शिक्षण आयोगाने----- वयोगटासाठी माध्यमिक शिक्षण सुचवलेले आहे.
अ) 11ते15 ब) 11ते16 क) 11ते17 ड) 11ते18
- 6 कोठारी आयोगाने----- हा आकृतिबंध स्वीकारला आहे .
अ) 8+ 2+2+3 ब) 10+2+3 क) 7+3+2+3 ड) 5+3+2+2+2
- 7 कोठारी आयोगाच्या शिफारशीनुसार..... वर्षाच्या शिक्षणानंतर बाह्य सार्वत्रिक परीक्षा घेण्यात यावी.
अ) 8 ब) 10 क) 12 ड) 05
- 8 कोठारी आयोगानुसार ,शिक्षकाचे निवृत्त होण्याचे वय सामान्यतः----- वर्षे असावे.
अ) 58 ब) 60 क) 62 ड) 65
- 9 उच्च शिक्षण परीक्षा प्रणालीत सुधारणा करण्यासाठी— मार्फत एक मंडळ स्थापन करावे असे कोठारी आयोगाने सुचविले.
अ) NCERT ब) SCERT क) UGC ड) University
- 10 कोठारी आयोगाने परदेशी अध्ययनासाठी दरवर्षी----- विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्तीची शिफारस केली आहे.
अ) 200 ब) 500 क) 800 ड) 1000
- 11 भारताचे दुसरे राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण----- वर्षी जाहीर करण्यात आले.
अ) 1964 ब) 1968 क) 1986 ड) 2000
- 12 राष्ट्रीय स्तरावर शालेय शिक्षणाचा अभ्यासक्रम तयार करण्यात यावा अशी शिफारस---- या आयोगाने केली.
अ) कोठारी आयोग ब) मुदलियार आयोग क) राधाकृष्णन आयोग ड) 1986 चे राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण
- 13 राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 1986 मध्ये शिक्षणात---- टक्के गुंतवणूक असावी असे सांगितले.
अ) 6 ब) 5 क) 7 ड) 9
- 14 1986 शैक्षणिक धोरणात निरंतर शिक्षणासाठी— माध्यमाचा वापर करावा असे सुचविले आहे.
अ) आकाशवाणी ब) दूरदर्शन क) चित्रपट ड) वरील सर्व
- 15 मनुष्यबळ विकास मंत्रालयाचे नवीन नाव -----आहे.
अ) शिक्षण मंत्रालय ब) शिक्षण संस्था क) विकास मंत्रालय ड) विकास संस्था

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 मुदलियार आयोगातील शाळा व्यवस्थापन
- 2 मुदलियार आयोगातील अध्यापन पद्धती
- 3 कोठारी आयोगाच्या सूचनेनुसार शालेय अभ्यासक्रम
- 4 नवोदय विद्यालय

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 मुदलियार आयोगानुसार शालेय इमारत
- 2 वर्गखोल्याबाबत कोठारी आयोगाने मांडलेल्या सूचना लिहा.
- 3 1986 च्या राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाची वैशिष्ट्ये लिहा.
- 4 राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 1986 चे स्वरूप लिहा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 मुदलियार आयोगानुसार माध्यमिक शिक्षणाची ध्येये स्पष्ट करा.
- 2 1986 च्या राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाची उद्दिष्टे व स्वरूप स्पष्ट करा.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 माध्यमिक शिक्षण आयोगाची स्थापना ----- रोजी करण्यात आली.
अ) 23 जून 1952 ब) 23 जुलै 1952 क) 23 ऑगस्ट 1952 ड) 23 सप्टेंबर 1952
Option 4
- 2 बहुउद्देशीय शाळा ही आयोगाची शिफारस होती.
अ) माध्यमिक शिक्षण ब) मुदलियार क) सॅडलर ड) कोठारी
Option 1
- 3 माध्यमिक शिक्षण आयोगाने----- वर्षांचा माध्यमिक शिक्षणाचा कालावधी सुचवला आहे.
अ) 7 ब) 5 क) 8 ड) 6
Option 1
- 4 शिक्षकांसाठी सेवानिवृत्तीचे वय---- वर्षा पर्यंत असावे असे माध्यमिक शिक्षण आयोगाने सांगितले आहे.
अ) 58 ब) 62 क) 65 ड) 60
Option 4
- 5 माध्यमिक शिक्षण आयोगाने----- वयोगटासाठी माध्यमिक शिक्षण सुचवलेले आहे.
अ) 11 ते 15 ब) 11 ते 16 क) 11 ते 17 ड) 11 ते 18
Option 3
- 6 कोठारी आयोगाने----- हा आकृतिबंध स्वीकारला आहे .
अ) 8+ 2+2+3 ब) 10+2+3 क) 7+3+2+3 ड) 5+3+2+2+2
Option 2
- 7 कोठारी आयोगाच्या शिफारशीनुसार..... वर्षांच्या शिक्षणानंतर बाह्य सार्वत्रिक परीक्षा घेण्यात यावी.
अ) 8 ब) 10 क) 12 ड) 05
Option 2
- 8 कोठारी आयोगानुसार ,शिक्षकाचे निवृत्त होण्याचे वय सामान्यतः----- वर्षे असावे.
अ) 58 ब) 60 क) 62 ड) 65
Option 2
- 9 उच्च शिक्षण परीक्षा प्रणालीत सुधारणा करण्यासाठी---- मार्फत एक मंडळ स्थापन करावे असे कोठारी आयोगाने सुचविले.
अ) NCERT ब) SCERT क) UGC ड) University
Option 3
- 10 कोठारी आयोगाने परदेशी अध्ययनासाठी दरवर्षी----- विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्तीची शिफारस केली आहे.
अ) 200 ब) 500 क) 800 ड) 1000
Option 2
- 11 भारताचे दुसरे राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण---- वर्षी जाहीर करण्यात आले.
अ) 1964 ब) 1968 क) 1986 ड) 2000
Option 3
- 12 राष्ट्रीय स्तरावर शालेय शिक्षणाचा अभ्यासक्रम तयार करण्यात यावा अशी शिफारस---- या आयोगाने केली.
अ) कोठारी आयोग ब) मुदलियार आयोग क) राधाकृष्णन आयोग ड) 1986 चे राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण
Option 4

13 राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 1986 मध्ये शिक्षणात— टक्के गुंतवणूक असावी असे सांगितले.

अ) 6 ब) 5 क) 7 ड) 9

Option 1

14 1986 शैक्षणिक धोरणात निरंतर शिक्षणासाठी— माध्यमाचा वापर करावा असे सुचविले आहे.

अ) आकाशवाणी ब) दूरदर्शन क) चित्रपट ड) वरील सर्व

Option 4

15 मनुष्यबळ विकास मंत्रालयाचे नवीन नाव ———— आहे.

अ) शिक्षण मंत्रालय ब) शिक्षण संस्था क) विकास मंत्रालय ड) विकास संस्था

Option 1

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 मुदलियार आयोगातील शाळा व्यवस्थापन

Ans:

2 मुदलियार आयोगातील अध्यापन पद्धती

Ans:

3 कोठारी आयोगाच्या सूचनेनुसार शालेय अभ्यासक्रम

Ans:

4 नवोदय विद्यालय

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 मुदलियार आयोगानुसार शालेय इमारत

Ans:

2 वर्गखोल्याबाबत कोठारी आयोगाने मांडलेल्या सूचना लिहा.

Ans:

3 1986 च्या राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाची वैशिष्ट्ये लिहा.

Ans:

4 राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 1986 चे स्वरूप लिहा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक).

१५

1 मुदलियार आयोगानुसार माध्यमिक शिक्षणाची ध्येये स्पष्ट करा.

Ans:

2 1986 च्या राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाची उद्दिष्टे व स्वरूप स्पष्ट करा.

Ans:
